

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Michal Vacek

Vliv managementu na složení rostlinných společenstev a na ohrožené zájmové druhy NPR Vyšenské kopce

Předložená bakalářská práce má rozsah 61 stran textu a 10 příloh. Práce se skládá ze dvou tematických částí, z čehož první, hlavní část, již také odpovídá název práce, je podpořena vlastními terénními experimenty. Opakované fytoocenologické snímkování trvalých ploch (3x v průběhu jedné vegetační sezóny) na lokalitách dotčených pastvou či kosením a porovnání s kontrolními plochami bez managementu bylo prováděno v NPR Vyšenské kopce v CHKO Blanský les. Součástí této části práce je rovněž literární rešerše vlivu pastvy na složení rostlinných společenstev. Druhá část bakalářské práce je věnována zpracování didaktických pracovních listů pro území PP Na Stráži.

Po formální stránce je bakalářská práce členěna na Úvod, Literární rešerši, Metodiku, Výsledky, Diskusi, Didaktické pracovní listy, Závěr a Literaturu. Práce obsahuje mapku části NPR Vyšenské kopce s přehledem lokalit, osmnáct grafů a dvě tabulky, přílohy práce tvoří tabulka s primárními daty fytoocenologických snímků a fotodokumentace. Grafické zpracování práce je slabší, textu chybí jasnější členění (zvýraznění nadpisů jiným typem písma, vynechaným řádkem, popis obrázků jiným typem písma či oddělením mezerou aj.). V textu jsou některé pasáže poněkud nesrozumitelné, někdy je neohrabaná formulace až zavádějící. Práce obsahuje i větší množství drobných gramatických chyb a překlepů. Řada z nich je zcela formální – zejména chyby v citacích literatury a v názvech živočišných a rostlinných druhů. Ačkoli rozumím, že u bakalářské práce byla pomoc školitele jak v terénu, tak při zpracování dat zásadní, není vhodné používat aktivní plurál (snímkovali jsme, testovali jsme, dokázali jsme).

Po věcné stránce mám k práci několik připomínek, ty nejzásadnější se týkají metodiky a rovněž způsobu zpracování výsledků.

1. **Obsah:** Chybí kapitoly 5 a 6.5 – překlep?
2. **Cíle:** Chybí jasné stanovení konkrétních cílů práce (formulace „Jednou z alternativ k pastvě je i kosení, které je dalším cílem našeho projektu.“ nejspíše znamená, že dalším cílem bakalářské práce je srovnání vlivu pastvy a kosení na druhovou bohatost a druhové složení rostlinných společenstev.) Tyto jasné stanovené cíle by pak bylo vhodné sledovat i v Metodice, Výsledcích, Diskusi a Závěru.
3. **Literární rešerše:** V seznamu literatury není uveden zdroj Nálezové databáze ochrany přírody, který je citován v textu, naopak v seznamu jsou uvedeny čtyři práce, které nejsou v textu citovány. Celkově je však seznam literatury dosti rozsáhlý a je zřejmé, že autor nastudoval nadstandardní množství literatury.
4. **Metodika:**
 - V Obr. 1 a popisu experimentálního uspořádání na str. 18 by bylo vhodné uvést, které plochy jsou pasené/nepasené/kosené. Lze to sice dohledat v primárních datech pod kódovým označením, ale bylo by to vhodné uvést i zde, buď formou tabulky a/nebo rozlišením bodů v mapě.
 - Bylo při vytyčování nových ploch 13-19 přihlíženo k dominantnímu druhu (*Bromus erectus* + *Koeleria pyramidata*, *Brachypodium pinnatum*, *Anthericum ramosum* a *Corylus avellana*) podobně jako u ploch snímkových v letech 2000-2010?

- Tab. 2 patří do Metodiky nikoli na konec Výsledků! Čtenář by měl mít možnost rozluštit jména druhů dříve než po 16 stranách užívání jejich zkratk.
- Kdy probíhalo kosení pěti ploch mimo pastevní ohradu, v polovině července?

5. Výsledky:

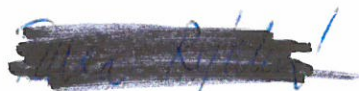
- Zpřesňující ordinace RDA (Obr. 3, 6, 9) s výběrem druhů – zde bych uvítala zobrazení právě těch dominantních druhů, které chceme pastvou potlačit (*Bromus erectus*, *Koeleria pyramidata*, *Brachypodium pinnatum*, *Coryllus avellana*) a cílových ochranně zajímavých druhů (*Anthericum ramosum*, *Galium glaucum*, *Polygonatum odoratum*, *Anemone sylvestris*, *Polygala comosa*), namísto 25 druhů, které nejlépe odpovídají dvěma zobrazeným osám – tedy bez ohledu na to, jak reagují na pastvu.
- Popis Obr. 4, 7, 10: „Box and Whisker plot pro pasené a nepasené plochy v závislosti na počtu druhů v jarním (resp. letním a podzimním) období.“ Box and Whisker plot přeci neukazuje žádnou závislost, jen rozložení dat. Pokud bychom formulačně neodolali použití slova závislost, jednalo by se naopak o závislost počtu druhů na přítomnosti/absenci pastvy.

6. Zpracované didaktické materiály hodnotím jako velmi zdařilé (doporučuji opravit drobné gramatické chyby před použitím ve školách).

Otázky k zodpovězení u obhajoby:

Můžete prosím představit Obrázky 3, 6, 9 přepracované tak, aby zobrazovaly „dominantní“ a „cílové“ druhy (popřípadě i další druhy, které nejlépe odpovídají dvěma zobrazeným osám)?

Hodnocení: Je zřejmé, že autor věnoval velké úsilí terénnímu sběru dat a jejich následnému zpracování. Stejně tak vytvoření didaktických listů je nadstandardní součástí bakalářské práce, navíc opravdu zdařilé. S literární rešerší jako hlavní částí bakalářské práce se autor vyrovnal uspokojivým způsobem, rešerše zahrnuje jak zásadní souhrnná díla z oboru, tak množství detailních případových studií. Navzdory nejistotě při interpretaci výsledků terénního experimentu doporučuji práci k obhajobě. Po úspěšném zodpovězení výše uvedených připomínek a otázek ji navrhuji hodnotit klasifikačním stupněm **velmi dobře**.

Mgr. Tereza Rejnková
České Budějovice, 13. května 2021